T003 A HÀM III 38-39-Kinh Úc Già Trưởng Giả

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

38. KINH UÙC-GIAØ TRÖÔÛNG GIAÛ (I)1

Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi Phaät du hoùa taïi Beä-xaù-li, trong Ñaïi laâm2. Baáy giôø Tröôûng giaû UÙc-giaø3, chæ coù moät soá phuï nöõ theo haàu haï vaø oâng ñang ôû tröôùc caùc phuï nöõ aáy, töø Beä-xaù-li ra ñi. ÔÛ khoaûng giöõa Ñaïi laâm vaø Beä-xaù-li4, chæ ñeå hoan laïc vôùi caùc kyõ nöõ, nhö vò quoác vöông. Roài thì, Tröôûng giaû UÙc-giaø, uoáng röôïu say tuùy luùy, boû caùc phuï nöõ kia ôû laïi ñoù, ñi vaøo trong Ñaïi laâm. Ñang luùc Tröôûng giaû UÙc-giaø say röôïu luùy tuùy, töø ñaøng xa troâng thaáy Ñöùc Theá Toân ôû giöõa röøng caây, ñoan chaùnh ñeïp ñeõ nhö vaàng traêng giöõa ñaùm sao, aùnh saùng choùi loïi röïc rôõ, aùnh saùng nhö toøa nuùi vaøng, ñaày ñuû töôùng toát, oai thaàn nguy nga, caùc caên tòch tónh, khoâng bò ngaên che, thaønh töïu söï ñieàu ngöï, taâm vaéng laëng tòch maëc. Tröôûng giaû thaáy Ñöùc Phaät roài, laäp töùc tænh röôïu. Sau khi tænh röôïu, Tröôûng giaû UÙc-giaø lieàn ñeán choã Ñöùc Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân Phaät roài ngoài sang moät beân. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân thuyeát phaùp cho oâng, khuyeán giaùo, khích leä, laøm cho hoan hyû. Sau khi baèng voâ löôïng phöông tieïân thuyeát phaùp cho oâng, khuyeán giaùo, khích leä, laøm cho hoan hyû roài, nhö thoâng leä cuûa chö Phaät, tröôùc heát noùi veà phaùp ñoan chaùnh cho ngöôøi nghe hoan duyeät; töùc laø noùi veà thí, veà giôùi, noùi phaùp sanh thieân, cheâ bai duïc laø tai hoaïn, sanh töû laø oâ ueá, khen ngôïi voâ duïc laø vi dieäu, ñaïo phaåm thanh tònh trong traéng. Sau khi Ñöùc Theá Toân noùi nhöõng phaùp aáy cho oâng roài, ngaøi bieát oâng coù taâm hoan hyû, taâm cuï tuùc, taâm nhu nhuyeán, taâm nhaãn naïi, taâm thaêng taán, taâm chuyeân nhaát, taâm khoâng nghi, taâm khoâng bò che laáp, coù khaû naêng, coù söùc maïnh, coù theå kham thoï Chaùnh phaùp. Roài nhö thoâng leä cuûa chö Phaät, Ngaøi noùi veà phaùp yeáu chaân chaùnh5, Ñöùc Theá Toân thuyeát cho oâng nghe veà Khoå, Taäp, Dieät, Ñaïo. Luùc aáy Tröôûng giaû UÙc-giaø, ngay treân choã ngoài, thaáy ñöôïc boán Thaùnh ñeá: Khoå, Taäp, Dieät, Ñaïo. Cuõng nhö vaûi traéng deã nhuoäm thaønh maøu. Tröôûng giaû UÙc-giaø, cuõng gioáng nhö vaäy, ngay nôi choã ngoài thaáy ñöôïc boán Thaùnh ñeá, laø Khoå, Taäp, Dieät, Ñaïo. Roài thì, Tröôûng giaû UÙc-giaø thaáy phaùp vaø ñaéc phaùp, giaùc ngoä phaùp baïch tònh, ñoaïn tröø

1. Töông ñöông Paøli: A. Viii, 21-22 Ugga. UÙc-giaø Tröôûng giaû: Ugga gahapati. Coù hai vò cuøng teân. Vò Tröôûng giaû ôû Vesali (Paøli: Ugga-gahapati Vesaølika), ñöôïc taùn thaùn trong kinh 39 sau. Theo noäi dung, vò Ugga (Paøli: Ugga-gahapati Hatthigaømaka) cuûa kinh naøy taïi laøng Hatthigaøma, thuoäc xöù Vajji vaø laø ngöôøi thuoäc boä toäc Vajji. 2. Du Beä-xaù-li, truù Ñaïi laâm trung Paøli: Vesaøliyaö viharati Mahaønava Kuøæaøgaørasaølaøyaö, truù ôû Vesaøli, trong giaûng ñöôøng Truøng caùc, trong röøng Ñaïi laâm. Nhöng theo noäi dung, coù leõ Phaät ñang truù taïi laøng Hatthi giöõa nhöõng ngöôøi Vajji. 3. UÙc-giaø Tröôûng giaû Paøli: Ugga-gahapati. 4.

Baûn Paøli: Taïi Naøgavana, nôi höôûng laïc cuûa oâng gaàn Hatthigama. 5. Haùn: chö Phaät thuyeát Chaùnh phaùp yeáu Paøli: Buddhaønaö saømukkaösikaø dhammadesanaø, söï thuyeát phaùp raát ñaëc saéc cuûa chö Phaät.

nghi, vöôït qua hoaëc, khoâng coøn toân suøng ai khaùc, khoâng coøn theo ai khaùc, khoâng coøn do döï, ñaõ truï nôi quaû chöùng, ñöôïc voâ sôû uùy ñoái vôùi giaùo phaùp cuûa Theá Toân, lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy, ñaûnh leã vaø thöa raèng: “Baïch Theá Toân, con nay töï thaân xin quy y Phaät, Phaùp vaø Chuùng Tyø-kheo, cuùi mong Ñöùc Theá Toân chaáp nhaän cho con laøm Öu-baø-taéc; baét ñaàu töø hoâm nay troïn ñôøi, xin töï quy y cho ñeán maïng chung. Baïch Theá Toân, töø ngaøy hoâm nay, con xin theo Ñöùc Theá Toân, troïn ñôøi laáy phaïm haïnh laøm ñaàu6, thoï trì naêm giôùi.” Sau khi Tröôûng giaû UÙc-giaø xin theo Ñöùc Theá Toân, troïn ñôøi laáy phaïm haïnh laøm ñaàu, thoï trì naêm giôùi, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân Phaät nhieãu quanh ba voøng roài ra ñi. OÂng lieàn trôû veà nhaø, trieäu taäp caùc ngöôøi vôï7 laïi noùi raèng: “Caùc ngöôi bieát khoâng? Ta ñaõ theo Ñöùc Theá Toân troïn ñôøi laáy phaïm haïnh laøm ñaàu, thoï trì naêm giôùi. Caùc ngöôi neáu coøn muoán ñöôïc soáng ôû nôi ñaây thì coù theå ôû vaø laøm vieäc boá thí taïo phöôùc. Neáu khoâng muoán ôû, ai veà nhaø naáy. Neáu caùc ngöôi muoán coù choàng thì ta seõ gaû choàng cho.” Baáy giôø ngöôøi vôï caû thöa Tröôûng giaû UÙc-giaø raèng: “Neáu toân oâng ñaõ theo Ñöùc Phaät, troïn ñôøi laáy phaïm haïnh laøm ñaàu, thoï trì naêm giôùi, thì neân ñem toâi gaû cho ngöôøi ñaøn oâng kia.” Tröôûng giaû UÙc-giaø lieàn goïi ngöôøi ñaøn oâng kia ñeán, tay traùi caàm tay ngöôøi vôï caû, tay phaûi böng chaäu nöôùc baèng vaøng, baûo ngöôøi kia raèng: “Nay ta ñem ngöôøi vôï caû naøy cho ngöôi laøm vôï.” Ngöôøi aáy nghe roài, lieàn vì quaù sôï haõi, neân loâng trong thaân ñeàu döïng ñöùng, thöa Tröôûng giaû UÙc-giaø raèng: “Thöa Tröôûng giaû, ngaøi muoán gieát toâi chaêng? Ngaøi muoán gieát toâi chaêng?” Tröôûng giaû traû lôøi raèng: “Ta khoâng gieát ngöôi ñaâu. Vì ta ñaõ theo Phaät troïn ñôøi laáy phaïm haïnh laøm ñaàu, thoï trì naêm giôùi, do ñoù ta seõ ñem ngöôøi vôï caû naøy cho oâng laøm vôï. Tröôûng giaû UÙc-giaø khi ñaõ cho ngöôøi vôï caû naøy vaø ngay trong khi ñoù, hoaøn toaøn khoâng coù loøng hoái tieác. Baáy giôø, vôùi voâ löôïng traêm ngaøn ñaïi chuùng vaây quanh, Ñöùc Theá Toân ôû trong ñoù taùn thaùn khen ngôïi Tröôûng giaû UÙc-giaø raèng Tröôûng giaû UÙc-giaø coù taùm phaùp vò taèng höõu. Roài thì, coù moät vò Tyø-kheo, khi ñeâm ñaõ qua, vaøo luùc höøng saùng, khoaùc y oâm baùt, ñi ñeán nhaø Tröôûng giaû UÙc-giaø. Tröôûng giaû UÙc-giaø töø ñaøng xa troâng thaáy Tyø-kheo ñi ñeán, lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy, tròch vai söûa aùo, chaép tay höôùng veà Tyø-kheo maø thöa raèng: “Kính chaøo Toân giaû. Toân giaû ñaõ töø laâu khoâng ñeán ñaây. Môøi ngoài nôi giöôøng naøy. Baáy giôø Tyø-kheo ngoài xuoáng giöôøng aáy. Tröôûng giaû UÙc-giaø ñaûnh leã döôùi chaân Tyø- kheo roài ngoài sang moät beân. Tyø-kheo baûo raèng: “Naøy Tröôûng giaû. OÂng coù ñieàu thieäân lôïi, coù coâng ñöùc lôùn. Vì sao vaäy? Ñöùc Theá Toân, vôùi voâ löôïng traêm ngaøn ñaïi chuùng vaây quanh, ôû trong ñoù taùn thaùn khen ngôïi Tröôûng giaû UÙc-giaø raèng Tröôûng giaû UÙc-giaø coù taùm phaùp vò taeêng höõu. Naøy tröôûng giaû, oâng coù nhöõng phaùp gì?” Tröôûng giaû UÙc-giaø traû lôøi Tyø-kheo raèng:

6. OÂng phaùt nguyeän tuyeät duïc. Baûn Haùn: phaïm haïnh vi thuû, thoï trì nguõ giôùi Baûn Paøli: brahmacariyapaócamaøni ca sikkhaøpaødaøni samaødiyiö, vaø thoï trì hoïc xöù thöù naêm laø (?) phaïm haïnh. 7. Haùn: chö phuï nhaân Paøli: catasso komaøriyo pajaøpatiyo, boán ngöôøi vôï treû.

“Ñöùc Theá Toân khoâng heà noùi sai, nhöng con khoâng bieát Ñöùc Theá Toân vì leõ gì noùi nhö vaäy. Nhöng mong Toân giaû nghe cho, veà nhöõng phaùp gì maø con coù. “Moät thôøi Phaät du hoùa taïi Beä-xaù-li, trong Ñaïi laâm. Baáy giôø con chæ coù moät soá phuï nöõ theo haàu haï vaø ñang ôû tröôùc caùc phuï nöõ aáy, töø Beä-xaù-li ra ñi. Con ñi ñeán khoaûng giöõa Ñaïi laâm vaø Beä-xaù-li, chæ ñeå hoan laïc vôùi caùc kyõ nöõ, nhö vò quoác vöông. Roài thì, thöa Toân giaû, con luùc baáy giôø uoáng röôïu say luùy tuùy, boû caùc phuï nöõ kia ôû laïi ñoù, ñi vaøo trong Ñaïi laâm. Thöa Toân giaû, con ñang luùc say röôïu luùy tuùy, töø ñaøng xa troâng thaáy Ñöùc Theá Toân ôû giöõa röøng caây, ñoan chaùnh ñeïp ñeõ nhö vaàng traêng giöõa ñaùm sao, aùnh saùng choùi loïi röïc rôõ, aùnh saùng nhö toøa nuùi vaøng, ñaày ñuû töôùng toát, oai thaàn nguy nga, caùc caên tòch tónh, khoâng bò ngaên che, thaønh töïu söï ñieàu ngöï, taâm vaéng laëng tòch maëc. Con thaáy Ñöùc Phaät roài, laäp töùc tænh röôïu. Baïch Toân giaû, con coù phaùp aáy.” Thaày Tyø-kheo khen raèng: “Naøy Tröôûng giaû, neáu coù phaùp aáy thì thaät laø kyø dieäu, thaät laø hy höõu.” “Baïch Toân giaû, con khoâng phaûi chæ coù phaùp naøy maø thoâi. Laïi nöõa, baïch Toân giaû, Sau khi tænh röôïu, con lieàn ñeán choã Ñöùc Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân Phaät roài ngoài sang moät beân. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân thuyeát phaùp cho con, khuyeán giaùo, khích leä, laøm cho hoan hyû. Sau khi baèng voâ löôïng phöông tieän thuyeát phaùp cho con, khuyeán giaùo, khích leä, laøm cho hoan hyû roài, nhö thoâng leä cuûa chö Phaät, tröôùc heát noùi veà phaùp ñoan chaùnh cho ngöôøi nghe hoan duyeät; töùc laø noùi veà thí, veà giôùi, noùi phaùp sanh thieân, cheâ bai duïc laø tai hoaïn, sanh töû laø oâ ueá, khen ngôïi voâ duïc laø vi dieäu, ñaïo phaåm thanh tònh trong traéng. Sau khi Ñöùc Theá Toân noùi nhöõng phaùp aáy cho con roài, Phaät bieát con coù taâm hoan hyû, taâm cuï tuùc, taâm nhu nhuyeán, taâm nhaãn naïi, taâm thaêng taán, taâm chuyeân nhaát, taâm khoâng nghi, taâm khoâng bò che laáp, coù khaû naêng, coù söùc maïnh, coù theå kham thoï Chaùnh phaùp. Roài nhö thoâng leä cuûa chö Phaät, ngaøi noùi veà phaùp yeáu chaân chaùnh, Ñöùc Theá Toân thuyeát cho con nghe veà Khoå, Taäp, Dieät, Ñaïo. Luùc aáy con, ngay treân choã ngoài, thaáy ñöôïc boán Thaùnh ñeá, laø Khoå, Taäp, Dieät, Ñaïo. Cuõng nhö vaûi traéng deã nhuoäm thaønh maøu, con cuõng gioáng nhö vaäy, ngay nôi choã ngoài thaáy ñöôïc boán Thaùnh ñeá, laø Khoå, Taäp, Dieät, Ñaïo. Baïch Toân giaû, con coù phaùp aáy.” Thaày Tyø-kheo khen raèng: “Naøy Tröôûng giaû, neáu coù phaùp aáy thì thaät laø kyø dieäu, thaät laø hy höõu.” “Baïch Toân giaû, con khoâng phaûi chæ coù phaùp naøy maø thoâi. Laïi nöõa, baïch Toân giaû, con thaáy phaùp, giaùc ngoä phaùp, ñaéc phaùp baïch tònh, ñoaïn tröø nghi, vöôït qua hoaëc, khoâng coøn toân suøng ngöôøi khaùc, khoâng coøn theo ngöôøi khaùc, khoâng coøn do döï, ñaõ truï nôi quaû chöùng, ñöôïc voâ sôû uùy ñoái vôùi giaùo phaùp cuûa Ñöùc Theá Toân. Baïch Toân giaû, luùc aáy,

con lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân Phaät thöa raèng: 'Baïch Theá Toân, hoâm nay con töï thaân xin quy y Phaät, quy y Phaùp vaø Chuùng Tyø-kheo, mong Ñöùc Theá Toân nhaän con laø Öu-baø-taéc, baét ñaàu töø hoâm nay cho ñeán troïn ñôøi, xin töï thaân quy y cho ñeán khi maïng chung. Baïch Theá Toân, töø nay con xin theo Ñöùc Theá Toân troïn ñôøi, laáy phaïm haïnh laøm ñaàu, thoï trì naêm giôùi'. Baïch Toân giaû, töø khi con theo Ñöùc Theá Toân, troïn ñôøi laáy phaïm haïnh laøm ñaàu, thoï trì naêm giôùi, chöa töøng bieát mình ñaõ phaïm giôùi. Baïch Toân giaû, con coù phaùp aáy. Thaày Tyø-kheo khen raèng: "Naøy Tröôûng giaû, neáu coù phaùp aáy thì thaät laø kyø dieäu, thaät laø hy höõu." "Baïch Toân giaû, con khoâng phaûi chæ coù phaùp naøy maø thoâi. Laïi nöõa, baïch Toân giaû, baáy giôø sau khi con theo Ñöùc Theá Toân, troïn ñôøi laáy phaïm haïnh laøm ñaàu, thoï trì naêm giôùi roài, cuùi ñaàu nhieãu quanh Phaät ba voøng roài ra veà. Trôû veà nhaø, con lieàn taäp trung caùc phuï nöõ, roài

noùi raèng: "– Caùc ngöôi bieát khoâng? Ta ñaõ theo Ñöùc Theá Toân troïn ñôøi laáy phaïm haïnh laøm ñaàu, thoï trì naêm giôùi. Caùc ngöôi neáu coøn muoán ñöôïc soáng ôû nôi ñaây thì coù theå ôû vaø laøm vieäc boá thí taïo phöôùc. Neáu khoâng muoán ôû, ai veà nhaø naáy. Neáu caùc ngöôi muoán coù choàng thì ta seõ gaû choàng cho. "Baáy giôø ngöôøi vôï caû thöa vôùi con raèng: "– Neáu toân oâng ñaõ theo Ñöùc Phaät, troïn ñôøi laáy phaïm haïnh laøm ñaàu, thoï trì naêm giôùi, thì neân ñem toâi gaû cho ngöôøi ñaøn oâng kia. "Con baáy giôø goïi ngöôøi ñaøn oâng kia ñeán, tay traùi caàm tay ngöôøi vôï caû, tay phaûi böng chaäu nöôùc baèng vaøng, baûo ngöôøi kia raèng: "– Nay ta ñem ngöôøi vôï caû naøy cho ngöôi laøm vôï. "Ngöôøi aáy nghe roài, lieàn vì quaù sôï haõi, neân loâng trong thaân ñeàu döïng ñöùng, thöa vôùi con raèng: "– Thöa Tröôûng giaû, ngaøi muoán gieát toâi chaêng? Ngaøi muoán gieát toâi chaêng?" "Con noùi vôùi ngöôøi aáy raèng: "– Ta khoâng gieát ngöôi ñaâu. Vì ta ñaõ theo Phaät troïn ñôøi laáy phaïm haïnh laøm ñaàu, thoï trì naêm giôùi, do ñoù ta seõ ñem ngöôøi vôï caû naøy cho oâng laøm vôï. "Thöa Toân giaû, con ñaõ cho ngöôøi vôï caû naøy vaø ngay trong khi cho ñoù, hoaøn toaøn khoâng coù loøng hoái tieác." Thaày Tyø-kheo khen raèng: "Naøy Tröôûng giaû, neáu coù phaùp aáy thì thaät laø kyø dieäu, thaät laø hy höõu." "Baïch Toân giaû, con khoâng phaûi chæ coù phaùp naøy maø thoâi. Laïi nöõa, baïch Toân giaû, khi con ñeán chuùng vieân8, neáu tröôùc heát maø gaëp moät vò Tyø-kheo naøo, con lieàn ñaûnh leã. Neáu vò Tyø-kheo aáy kinh haønh, thì con cuõng kinh haønh. Neáu vò aáy ngoài, con cuõng ngoài theo moät beân, ngoài roài nghe phaùp. Vò Toân giaû aáy thuyeát phaùp cho con nghe; con cuõng thuyeát phaùp cho vò Toân giaû aáy nghe. Vò Toân giaû aáy vaán söï con, con cuõng vaán söï vò Toân giaû aáy. Vò Toân giaû aáy traû lôøi caâu hoûi cuûa con, con cuõng traû lôøi vò Toân giaû aáy. Con nhôù chöa töøng coù laàn naøo con khinh maïn caùc vò Tyø-kheo thöôïng toân tröôûng laõo, trung hay haï. Baïch Toân giaû, con coù phaùp aáy. Thaày Tyø-kheo khen raèng: "Naøy Tröôûng giaû, neáu coù phaùp aáy thì thaät laø kyø dieäu, thaät laø hy höõu." "Baïch Toân giaû, con khoâng phaûi chæ coù phaùp naøy maø thoâi. Laïi nöõa, baïch Toân giaû, khi con ôû giöõa chuùng Tyø-kheo, haønh söï boá thí, thì coù chö Thieân truï giöõa hö khoâng baûo con raèng: 'Naøy Tröôûng

giaû, ñaây laø vò A-la-haùn, ñaây laø vò Höôùng A-la-haùn, ñaây laø vò A-na-haøm, ñaây laø vò Höôùng A-na-haøm, ñaây laø vò Tö-ñaø-haøm, ñaây laø vò Höôùng Tö-ñaø-haøm, ñaây laø vò Tu-ñaø-hoaøn, ñaây laø vò Höôùng Tu-ñaø-hoaøn. Vò naøy tinh taán, vò naøy khoâng tinh taán'. Baïch Toân giaû, khi con cuùng thí cho ñaïi chuùng Tyø-kheo, con nhôù chöa töøng coù yù phaân bieät. Baïch Toân giaû, con coù phaùp aáy." Thaày Tyø-kheo khen raèng: "Naøy Tröôûng giaû, neáu coù phaùp aáy thì thaät laø kyø dieäu, thaät laø hy höõu." "Baïch Toân giaû, con khoâng phaûi chæ coù phaùp naøy maø thoâi. Laïi nöõa, baïch Toân giaû, khi con haønh söï boá thí ôû trong chuùng Tyø-kheo, coù chö Thieân treân hö khoâng baûo con raèng: 'Naøy Tröôûng giaû, coù Ñöùc Nhö Lai, voâ Sôû Tröôùc, Ñaúng Chaùnh Giaùc, phaùp ñöôïc Theá Toân kheùo

8. Haùn: chuùng vieân Paøli: saöghaørama, coâng vieân hay tònh vieân cuûa Taêng.

thuyeát, vaø Thaùnh chuùng cuûa Nhö Lai kheùo thuù höôùng'. Baïch Toân giaû, con khoâng do vi trôøi kia maø coù tín, khoâng do vò trôøi kia maø duïc laïc, khoâng nghe theo vò kia, nhöng con töï coù tònh trí ñeå bieát Ñöùc Nhö Lai, Voââ Sôû Tröôùc, Ñaúng Chaùnh Giaùc, Phaùp ñöôïc Theá Toân kheùo thuyeát, vaø Thaùnh chuùng cuûa Nhö Lai kheùo thuù höôùng. Baïch Toân giaû, con coù phaùp aáy." Thaày Tyø-kheo khen raèng: "Naøy Tröôûng giaû, neáu coù phaùp aáy thì thaät laø kyø dieäu, thaät laø hy höõu." "Baïch Toân giaû, con khoâng phaûi chæ coù phaùp naøy maø thoâi. Laïi nöõa, baïch Toân giaû, Ñöùc Phaät coù noùi veà naêm haï phaàn kieát, töùc tham duïc, saân nhueá, thaân kieán, giôùi thuû, vaø nghi. Con thaáy naêm kieát söû aáy, hoaøn toaøn khoâng coù moät kieát söû naøo coøn troùi buoäc con thaùc sanh vaøo baøo thai, trôû laïi theá gian naøy. Baïch Toân giaû con coù phaùp aáy. Thaày Tyø-kheo khen raèng: "Naøy Tröôûng giaû, neáu coù phaùp aáy thì thaät laø kyø dieäu, thaät laø hy höõu." Tröôûng giaû lieàn thöa vôùi thaày Tyø-kheo raèng: "Mong Toân giaû ôû laïi ñaây thoï thöïc. Tyø-kheo im laëng nhaän lôøi. Sau khi bieát Tyø-kheo ñaõ im laëng nhaän lôøi, Tröôûng giaû UÙc-giaø lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy, töï mình muùc nöôùc röûa tay, roài ñem taát caû raát nhieàu moùn aên cöùng vaø meàm raát myõ dieäu tinh khieát, ngon laønh, töï tay haàu sôùt, ñeå cho Tyø-kheo aên ñöôïc no ñuû. AÊn xong, doïn caát ñoà ñaïc vaø duøng nöôùc roài, laáy moät giöôøng nhoû ngoài rieâng ñeå nghe phaùp. Thaày Tyø-kheo thuyeát phaùp cho Tröôûng giaû, khuyeán giaùo, khích leä, laøm cho hoan hyû. Sau khi baèng voâ löôïng phöông tieän thuyeát phaùp cho oâng, khuyeán giaùo, khích leä, laøm cho hoan hyû roài, Tyø-kheo lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy maø ñi. Ñi ñeán choã Phaät, cuùi ñaàu ñaûnh leã döôùi chaân Phaät roài ngoài sang moät beân, roài ñem trình baøy ñaày ñuû laïi cuoäc thaûo luaän giöõa thaày vaø Tröôûng giaû UÙc-giaø leân Ñöùc Phaät. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân baûo caùc thaày Tyø-kheo raèng: "Ta vì leõ aáy maø khen ngôïi taùn thaùn Tröôûng giaû UÙc-giaø coù taùm phaùp vò taèng höõu." Phaät thuyeát nhö vaäy. Caùc Tyø-kheo sau khi nghe Phaät thuyeát, hoan hyû phuïng haønh.

39. KINH UÙC-GIAØ TRÖÔÛNG GIAÛ (II)9

Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi sau khi Phaät nhaäp Nieát-baøn khoâng bao laâu, coù moät soá ñoâng Tyø-kheo thöôïng toân tröôûng laõo du hoùa taïi Beä-xaù-li, ôû beân doøng soâng Di haàu, taïi ngoâi laàu cao. Baáy giôø Tröôûng giaû UÙc-giaø10 toå chöùc ñaïi boá thí nhö sau: Ñaõi aên cho nhöõng khaùch töø phöông xa ñeán, ñaõi aên cho caùc haønh khaùch, caùc beänh nhaân vaø caùc ngöôøi nuoâi beänh; thöôøng doïn chaùo, thöôøng doïn côm, cung caáp cho ngöôøi troâng nom taêng vieän; thöôøng môøi ñaïi

9.

Khoâng thaáy Paøli töông ñöông. Xem cht.1, kinh soá 38 treân.

10.

Coù leõ Paøli: Ugga-gahapi Vesaølika, gia chuû Ugga, ngöôøi Vesaøli.

chuùng goàm hai möôi vò Tyø-kheo ñeán thoï thöïc, cöù moãi naêm ngaøy ñeàu coù môøi chuùng Tyø- kheo ñeán aên. OÂng toå chöùc ñaïi boá thí nhö vaäy. Treân bieån laïi coøn coù moät chieác taøu buoàm lôùn chôû ñaày haøng hoùa trôû veà, giaù trò ñeán traêm ngaøn, vöøa bò chìm maát. Soá ñoâng Tyø-kheo thöôïng toân tröôûng laõo nghe Tröôûng giaû UÙc-giaø toå chöùc ñaïi boá thí nhö sau: Ñaõi aên cho nhöõng khaùch töø phöông xa ñeán, ñaõi aên cho caùc haønh khaùch, caùc beänh nhaân vaø caùc ngöôøi nuoâi beänh; thöôøng doïn chaùo, thöôøng doïn côm, cung caáp cho ngöôøi troâng nom taêng vieän; thöôøng môøi ñaïi chuùng goàm hai möôi vò Tyø-kheo ñeán thoï thöïc, cöù moãi naêm ngaøy ñeàu coù môøi chuùng Tyø-kheo ñeán aên. Caùc vò aáy nghe roài baøn luaän vôùi nhau raèng: “Naøy chö Hieàn, vò naøo coù theå ñeán noùi vôùi vôùi Tröôûng giaû UÙc-giaø raèng: ‘Naøy Tröôûng giaû, neân thoâi, chôù boá thí nöõa. Sau naøy Tröôûng giaû seõ töï bieát’?” Roài caùc vò aáy nghó nhö vaày: “Toân giaû A-nan laø thò giaû cuûa Phaät, nhaän ñöôïc söï chæ giaùo cuûa Ñöùc Theá Toân; ñöôïc Phaät vaø caùc vò ñoàng phaïm haïnh coù trí khen ngôïi. Toân giaû A- nan coù theå ñeán noùi vôùi Tröôûng giaû UÙc-giaø raèng: ‘Naøy Tröôûng giaû, neân thoâi, chôù boá thí nöõa. Sau naøy Tröôûng giaû seõ töï bieát’.” “– Naøy chö Hieàn, chuùng ta neân cuøng nhau ñeán Toân giaû A-nan trình baøy söï vieäc nhö theá.” Baáy giôø soá ñoâng Tyø-kheo thöôïng toân tröôûng laõo ñi ñeán choã Toân giaû A-nan, cuøng nhau chaøo hoûi, roài ngoài sang moät beân thöa raèng: “Thöa Hieàn giaû A-nan, ngaøi coù bieát khoâng? Tröôûng giaû UÙc-giaø toå chöùc ñaïi boá thí nhö sau: ñaõi aên cho nhöõng khaùch töø phöông xa ñeán, ñaõi aên cho caùc haønh khaùch, caùc beänh nhaân vaø caùc ngöôøi nuoâi beänh; thöôøng doïn chaùo, thöôøng doïn côm, cung caáp cho ngöôøi troâng nom taêng vieän; thöôøng môøi ñaïi chuùng goàm hai möôi vò Tyø-kheo ñeán thoï thöïc, cöù moãi naêm ngaøy ñeàu coù môøi chuùng Tyø-kheo ñeán aên. OÂng toå chöùc ñaïi boá thí nhö vaäy. Treân bieån laïi coøn coù moät chieác taøu buoàm lôùn chôû ñaày haøng hoùa trôû veà, giaù trò ñeán traêm ngaøn, vöøa bò chìm maát. Chuùng toâi cuøng baøn luaän vôùi nhau nhö theá naøy: vò naøo coù theå ñeán noùi vôùi vôùi Tröôûng giaû UÙc-giaø raèng ‘Naøy Tröôûng giaû, neân thoâi, chôù boá thí nöõa. Sau naøy Tröôûng giaû seõ töï bieát’? Laïi nghó nhö vaày: Toân giaû A-nan

laø thò giaû cuûa Phaät, nhaän ñöôïc söï chæ giaùo cuûa Ñöùc Theá Toân; ñöôïc Phaät vaø caùc vò ñoàng phaïm haïnh coù trí khen ngôïi. Toân giaû A-nan coù theå ñeán noùi vôùi Tröôûng giaû UÙc-giaø raèng 'Naøy Tröôûng giaû, neân thoâi, chôù boá thí nöõa. Sau naøy Tröôûng giaû seõ töï bieát'. Naøy Hieàn giaû A-nan, ngaøi coù theå ñeán baûo vôùi Tröôûng giaû UÙc-giaø raèng 'Naøy Tröôûng giaû, neân thoâi, chôù boá thí nöõa. Sau naøy Tröôûng giaû seõ töï bieát Tröôûng giaû'." Toân giaû A-nan thöa vôùi caùc Tyø-kheo thöôïng toân tröôûng laõo raèng: "Thöa caùc Toân giaû, Tröôûng giaû UÙc-giaø tính tình nghieâm nghò; neáu toâi töï tieän noùi thì bieát ñaâu laøm Tröôûng giaû khoâng vui. Thöa caùc ngaøi, toâi ñaïi dieän cho ai ñeå noùi ñaây?" Caùc Tyø-kheo thöôïng toân tröôûng laõo traû lôøi raèng: "Hieàn giaû neân xöng laø chuùng Tyø-kheo baûo nhö vaäy. Sau khi ngaøi xöng laø chuùng Tyø- kheo baûo vaäy, oâng aáy seõ khoâng coøn noùi gì nöõa." Toân giaû A-nan lieàn im laëng nhaän lôøi caùc vò Tyø-kheo thöôïng toân tröôûng laõo. Baáy giôø caùc Tyø-kheo thöôïng toân tröôûng laõo bieát Toân giaû A-nan im laëng nhaän lôøi roài, lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy ñi quanh Toân giaû A-nan roài ai veà choã aáy. Sau khi ñeâm qua vaøo luùc höøng saùng, Toân giaû A-nan khoaùc y, caàm baùt ñi ñeán nhaø Tröôûng giaû UÙc-giaø. Tröôûng giaû UÙc-giaø thaáy Toân giaû A-nan töø xa ñi laïi, lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy, tròch vai söûa aùo chaép tay höôùng veà Toân giaû A-nan thöa raèng: "Kính chaøo Toân giaû A-nan, Toân giaû töø laâu khoâng ñeán ñaây. Môøi ngoài leân giöôøng naøy." Toân giaû A-nan lieàn ngoài leân giöôøng aáy. Tröôûng giaû UÙc-giaø ñaûnh leã döôùi chaân Toân giaû A-nan, roài ngoài sang moät beân. Toân giaû A-nan baûo raèng: "Tröôûng giaû coù bieát khoâng? Tröôûng giaû ñaõ toå chöùc ñaïi boá thí nhö sau: ñaõi aên cho nhöõng khaùch töø phöông xa ñeán, ñaõi aên cho caùc haønh khaùch, caùc beänh nhaân vaø caùc ngöôøi nuoâi beänh; thöôøng doïn chaùo, thöôøng doïn côm, cung caáp cho ngöôøi troâng nom taêng vieän; thöôøng môøi ñaïi chuùng goàm hai möôi vò Tyø-kheo ñeán thoï thöïc, cöù moãi naêm ngaøy ñeàu coù môøi chuùng Tyø-kheo ñeán aên. Tröôûng giaû toå chöùc ñaïi boá thí nhö vaäy. Treân bieån laïi coøn coù moät chieác taøu buoàm lôùn chôû ñaày haøng hoùa trôû veà, giaù trò ñeán traêm ngaøn, vöøa bò chìm maát. Naøy Tröôûng giaû, neân thoâi, chôù boá thí nöõa. Sau naøy Tröôûng giaû seõ töï bieát." Tröôûng giaû thöa raèng: "Baïch Toân giaû A-nan, ñaây laø lôøi noùi cuûa ai vaäy?" Toân giaû A-nan ñaùp raèng: "Naøy Tröôûng giaû, toâi truyeàn laïi lôøi cuûa chuùng Tyø-kheo." Tröôûng giaû thöa raèng: "Neáu Toân giaû A-nan truyeàn laïi lôøi cuûa chuùng Tyø-kheo, thì khoâng coù gì phaûi luaän. Coøn neáu töï mình noùi nhö vaäy thì coù theå laøm cho con raát khoâng ñöôïc vöøa loøng. Baïch Toân giaû A-nan, neáu con coù thí xaû nhö theá, coù hueä thí nhö theá, duø taát caû taøi vaät ñeàu khoâ caïn, cuõng chæ laøm cho con maõn nguyeän thoâi. Gioáng nhö yù nguyeän cuûa Chuyeån luaân vöông vaäy. Toân giaû A-nan hoûi raèng: "Naøy Tröôûng giaû, theá naøo laø yù nguyeän cuûa Chuyeån luaân vöông?" Tröôûng giaû ñaùp: "Baïch Toân giaû A-nan, ngöôøi ngheøo trong thoân nghó nhö vaày: 'Mong sao ta trôû neân giaøu nhaát trong thoân'. Ñoù laø yù nguyeän cuûa ngöôøi aáy. Ngöôøi giaøu trong thoân nghó nhö vaày: 'Mong sao ta trôû neân giaøu nhaát trong aáp'. Ñoù laø yù nguyeän cuûa ngöôøi ñoù. Ngöôøi giaøu trong aáp suy

nghó nhö vaày: ‘Mong sao ta giaøu nhaát trong thaønh’. Ñoù laø yù nguyeän cuûa ngöôøi aáy. Ngöôøi giaøu trong thaønh nghó nhö vaày: ‘Mong sao ta laøm ñöôïc chöùc toâng chaùnh trong thaønh’. Ñoù laø yù nguyeän cuûa ngöôøi aáy. Vò toâng chaùnh trong thaønh nghó nhö vaày: ‘Mong sao ta laøm ñöôïc quan quoác töôùng. Ñoù laø yù nguyeän cuûa ngöôøi aáy. Quan quoác töôùng suy nghó nhö vaày: ‘Mong sao ta laøm ñöôïc vò tieåu vöông’. Ñoù laø yù nguyeän cuûa ngöôøi aáy. Vò tieåu vöông suy nghó nhö vaày: ‘Mong sao ta laøm ñöôïc Chuyeån luaân vöông’. Ñoù laø yù nguyeän cuûa ngöôøi aáy. Vò Chuyeån luaân vöông suy nghó nhö vaày: ‘Mong sao ta laøm ñöôïc ñieàu maø moät thieïân nam töû11 coù theå laøm, caïo boû raâu toùc, maëc aùo ca-sa, chí tín, lìa boû gia ñình, soáng khoâng gia ñình, xuaát gia hoïc ñaïo ñeå thaønh töïu phaïm haïnh voâ thöôïng, töï tri, töï giaùc, töï taùc chöùng, thaønh töïu vaø an truï, bieát nhö thaät raèng: ‘Söï sanh ñaõ döùt, phaïm haïnh ñaõ vöõng, vieäc caàn laøm ñaõ laøm xong, khoâng coøn taùi sanh nöõa’. Ñoù laø yù nguyeän Chuyeån luaân vöông. “Baïch Toân giaû A-nan, neáu con coù thí xaû nhö theá, coù hueä thí nhö theá, duø cho taát caû taøi vaät ñeàu khoâ caïn, cuõng chæ laøm cho con maõn nguyeän thoâi, nhö theá laø yù nguyeän cuûa vò Chuyeån luaân vöông. Baïch Toân giaû A-nan, con coù phaùp aáy.” Toân giaû A-nan khen raèng: “Naøy Tröôûng giaû, neáu coù phaùp aáy thì thaät laø kyø dieäu, thaät laø hy höõu.” “Baïch Toân giaû, con khoâng phaûi chæ coù phaùp naøy maø thoâi. Laïi nöõa, baïch Toân giaû A- nan, khi con ñeán chuùng vieân, neáu tröôùc heát maø gaëp moät vò Tyø-kheo naøo, con lieàn ñaûnh leã.

11. Haùn: toäc taùnh töû Paøli: kulaputta.

Neáu vò Tyø-kheo aáy kinh haønh, thì con cuõng kinh haønh. Neáu vò aáy ngoài, con cuõng ngoài theo moät beân, ngoài roài nghe phaùp. Vò Toân giaû aáy thuyeát phaùp cho con nghe; con cuõng thuyeát phaùp cho vò Toân giaû aáy nghe. Vò Toân giaû aáy vaán söï con, con cuõng vaán söï vò Toân giaû aáy. Vò Toân giaû aáy traû lôøi caâu hoûi cuûa con, con cuõng traû lôøi vò Toân giaû aáy. Con nhôù chöa töøng coù laàn naøo con khinh maïn caùc vò Tyø-kheo thöôïng toân tröôûng laõo, trung hay haï. Baïch Toân giaû A-nan, con coù phaùp aáy.” Toân giaû A-nan khen raèng: “Naøy Tröôûng giaû, neáu coù phaùp aáy thì thaät laø kyø dieäu, thaät laø hy höõu.” “Baïch Toân giaû A-nan, con khoâng phaûi chæ coù phaùp naøy maø thoâi. Laïi nöõa, baïch Toân giaû A-nan, khi con ôû giöõa chuùng Tyø-kheo, haønh söï boá thí, thì coù chö Thieân truï giöõa hö khoâng baûo con raèng: ‘Naøy Tröôûng giaû, ñaây laø vò A-la-haùn, ñaây laø vò Höôùng A-la-haùn, ñaây laø vò A-na-haøm, ñaây laø vò Höôùng A-na-haøm, ñaây laø vò Tö-ñaø-haøm, ñaây laø vò Höôùng Tö-ñaø- haøm, ñaây laø vò Tu-ñaø-hoaøn, ñaây laø vò Höôùng Tu-ñaø-hoaøn. Vò naøy tinh taán, vò naøy khoâng tinh taán’. Baïch Toân giaû, khi con cuùng thí cho ñaïi chuùng Tyø-kheo, con nhôù chöa töøng coù yù phaân bieät. Baïch Toân giaû A-nan, con coù phaùp aáy.” Toân giaû A-nan khen raèng: “Naøy Tröôûng giaû, neáu coù phaùp aáy thì thaät laø kyø dieäu, thaät laø hy höõu.” “Baïch Toân giaû A-nan, con khoâng phaûi chæ coù phaùp naøy maø thoâi. Laïi nöõa, baïch Toân giaû, khi con haønh söï boá thí ôû trong chuùng Tyø-kheo, coù chö Thieân treân hö khoâng baûo con raèng: ‘Naøy Tröôûng giaû, coù Ñöùc Nhö Lai, Voâ Sôû Tröôùc, Ñaúng Chaùnh Giaùc, Phaùp ñöôïc Theá Toân kheùo thuyeát, vaø Thaùnh

chuùng cuûa Nhö Lai kheùo thuù höôùng'. Baïch Toân giaû, con khoâng do vò trôøi kia maø coù tín, khoâng do vò trôøi kia maø duïc laïc, khoâng nghe theo vò kia, nhöng con töï coù tònh trí ñeå bieát Ñöùc Nhö Lai, Voâ Sôû Tröôùc, Ñaúng Chaùnh Giaùc, Phaùp ñöôïc Theá Toân kheùo thuyeát, vaø Thaùnh chuùng cuûa Nhö Lai kheùo thuù höôùng. Baïch Toân giaû, con coù phaùp aáy." Toân giaû A-nan khen raèng: "Naøy Tröôûng giaû, neáu coù phaùp aáy thì thaät laø kyø dieäu, thaät laø hy höõu." "Baïch Toân giaû A-nan, con khoâng phaûi chæ coù phaùp naøy maø thoâi. Laïi nöõa, baïch Toân giaû A-nan, con ly duïc, ly aùc baát thieän phaùp, v.v..., cho ñeán, thaønh töïu vaø an truï12. Baïch Toân giaû A-nan, con coù phaùp aáy." Toân giaû A-nan khen raèng: "Naøy Tröôûng giaû, neáu oâng coù phaùp aáy thì thaät laø kyø dieäu, thaät laø hy höõu." Roài thì, Tröôûng giaû UÙc-giaø lieàn thöa vôùi Toân giaû A-nan raèng: "Toân giaû A-nan, môøi ôû laïi ñaây thoï thöïc." Toân giaû A-nan im laëng nhaän lôøi môøi cuûa Tröôûng giaû UÙc-giaø. Sau khi bieát Toân giaû A- nan ñaõ im laëng nhaän lôøi, Tröôûng giaû UÙc-giaø lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy, töï mình muùc nöôùc röûa tay, roài ñem taát caû raát nhieàu moùn aên cöùng vaø meàm raát myõ dieäu tinh khieát, ngon laønh, töï tay haàu sôùt, ñeå cho Toân giaû aên ñöôïc no ñuû. AÊn xong, doïn caát ñoà ñaïc vaø duøng nöôùc roài, laáy moät giöôøng nhoû ngoài rieâng ñeå nghe phaùp. Toân giaû A-nan thuyeát phaùp cho Tröôûng giaû, khuyeán giaùo, khích leä, laøm cho hoan hyû. Sau khi baèng voâ löôïng phöông tieïân thuyeát phaùp cho oâng, khuyeán giaùo, khích leä, laøm cho hoan hyû roài, Toân giaû lieàn töø choã ngoài ñöùng daäy maø ñi. Toân giaû A-nan thuyeát phaùp nhö vaäy. Tröôûng giaû UÙc-giaø sau khi nghe Toân giaû A-nan

12. Toùm taét söï chöùng ñaéc boán Thieàn; tieát löôïc trong baûn Haùn.

thuyeát phaùp, hoan hyû phuïng haønh.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.